

GEZ

4.454.2024

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

MYSŁOWICE

1. Nazwa

CMENTARZ ŻYDOWSKI

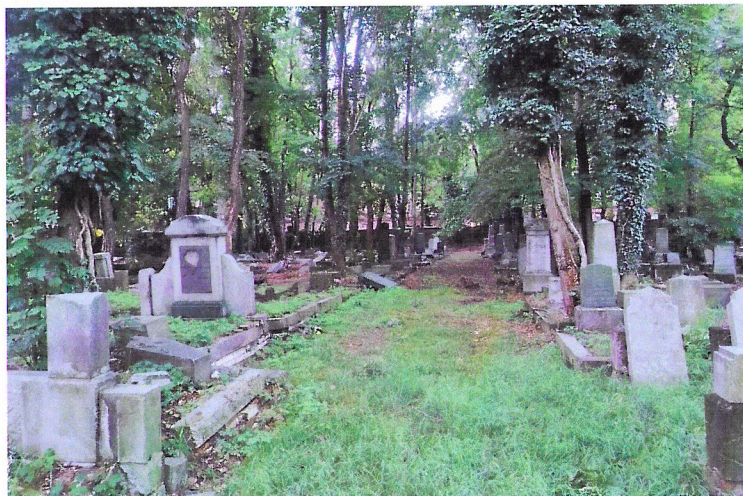
2. Czas powstania

1864 r.

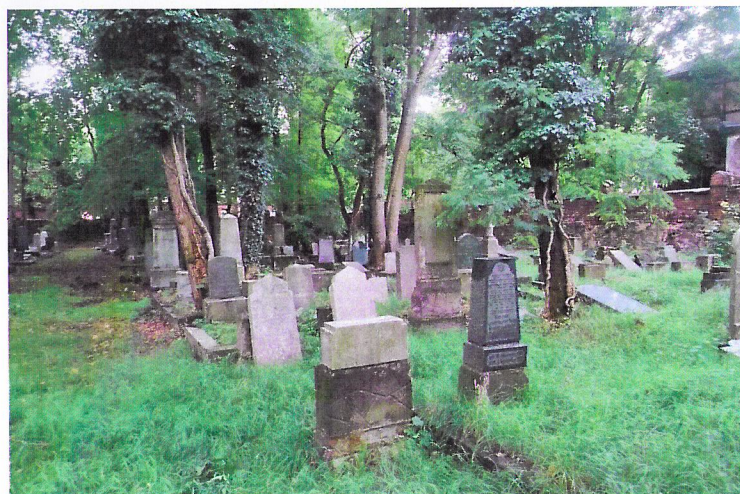
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok od północnego-wschodu

Widok od północnego-wschodu

Widok os wschodu

Widok od wschodu

4. Adres / Adres formalny

ul. Stawowa / ul. Gwarków 5
nr działki 269/20, obręb Mysłowice
41-400 Mysłowice

5. Przynależność administracyjna

województwo śląskie

powiat Mysłowice

gmina miasto Mysłowice

6. Formy ochrony

Miejscowy plan zagospodarowania
przestrzennego
(Uchwała nr XXVI/424/16 Rady Miasta
Mysłowice z dnia 27.10.2016 r.)

Historia: pierwszy cmentarz żydowski przy ul. Stawowej został założony w 1714r., użytkowany był do początku XX w., a zlikwidowany powierzchniowo w latach 70-tych XX w., upamiętnia go tablica umieszczona na bryle spieku żużlowego z dawnej huty "Zofia". Po likwidacji starego cmentarza w XX w., na miejscu założono skwer. Nowy cmentarz żydowski o pow. 0,4 ha założony został po drugiej stronie ul. Stawowej w 1864/66r. Teren ogrodzono murem, wzniesiono dom przedpogrzebowy. Zamknięty dla celów grzebalnych w 1940 r. Najstarsze nagrobki pochodzą z lat 60. XIX w. Na cmentarzu pochowano ok. 800 osób wśród których znajduje się Dr Jacob Lustig – pierwszy badacz historii Mysłowic, autor pierwszej monografii historycznej miasta Mysłowice. Prace porządkowe rozpoczęto w 2013 r.

Opis: cmentarz o pow. ok. 0,4 ha, w kształcie zbliżony do trapezu, otoczony ceglany murem (XIX w.), z bramą wejściową między garażami ul. Stawowej. Na cmentarzu zachowało się ok. 400 nagrobków lub ich fragmentów, wśród nich: macewy, obeliski.

Wartość: wartość historyczna – obiekt związany z historią Żydów w Mysłowicach. Wartość kulturowa - cmentarz jest elementem dziedzictwa materialnego (kształt, układ, nagrobki) oraz jako przestrzeń ukształtowana wg reguł kulturowych związanych z religią i tradycją grzebania zmarłych - odnosi się do dziedzictwa niematerialnego.

Źródło: Polin. Wirtualny szteti: <https://szteti.org.pl/pl/miejscowosci/m/448-myslowice/114-cmentarze/23059-cmentarz-zydowski-w-myslowicach-ul-stawowa> (dostęp 08.08.2022 r.).

Mysłowickie Towarzystwo Historyczne im. Jacoba Lustiga.

Stan zachowania: zachowane granice i układ cmentarza, ogrodzenie z bramą, wiele historycznych grobów, nagrobków i macew.

Oznakowany i opisany.

Obecnie teren poddawany jest pracom rewitalizacyjnym, udostępniony do zwiedzania od poniedziałku do niedzieli, za wyjątkiem sobót i świąt żydowskich, po uprzednim ustaleniu terminu z Mysłowickim Towarzystwem Historycznym im. Jacoba Lustiga, które sprawuje społeczną opiekę nad cmentarzem.

Postulaty dotyczące konserwacji: Obiekt należy pielęgnować, nie dopuszczać do zarastania grobów oraz ścieżek eksponować w krajobrazie miejscowości, oznakować tablicą informacyjną.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Jakub Danielski, 08.08.2022 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

SLASKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
W KATOWICACH

Lukasz Konarzewski

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków